

Град Нови Сад
Градска управа за саобраћај и путеве
Жарка Зрењанина 2, Нови Сад

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЕДУКАЦИЈЕ ВАСПИТАЧА У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА У ЦИЉУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Назив извршиоца:	„Andzor engineering“ доо
Датум реализације:	11. фебруар 2016. године
Локација:	СПЕНС, Нови Сад

„Andzor engineering“ доо

Зоран Вукадиновић, магст. инж. саоб.

На основу обавеза из Уговора склопљеног између Градске управе за саобраћај и путеве (наручилац) и „Андзор енгинериња“ доо из Новог Сада (извршилац) под бројем IV-4-2/15-13-2, организован је семинар за васпитаче у предшколским установама у циљу безбедности саобраћаја.

Циљ семинара је унапређење знања, ставова и вештина васпитача предшколских установа на територији Града Новог Сада. Уважавајући образовне потребе васпитача, неопходно је представити методе рада у областима саобраћајног образовања и васпитања као и коришћење дидактичких материјала који доприносе лакшем прихватању садржаја у области безбедности саобраћаја.

Полазници семинара су васпитачи из предшколских установа на територији Града Новог Сада.

Семинар је организован 11. фебруара у амфитеатру СПЕНС-а чији је капацитет око 180 места.

Кроз семинар су обрађене следеће теме:

1. Значај и улога саобраћајног образовања и васпитања у предшколском и школском узрасту;
2. Психофизичке карактеристике деце и њихов утицај на учешће деце у саобраћају;
3. Стање безбедности и страдање деце, узроци, последице, просторна и временска дистрибуција;
4. Савремене методе у саобраћајном образовању и васпитању, коришћење постојећих и креирање нових дидактичких материјала;
5. Правилно коришћење заштитних система намењених деци – дечјих ауто седишта.

Предавачи су били:

1. Мирела Вученов, васпитач у Предшколској установи Радосно детињство;
2. Зоран Алимпић, помоћник директора Агенције за безбедност саобраћаја;
3. Нина Драгутиновић – Јовановић, помоћник директора Агенције за безбедност саобраћаја;
4. Маријана Јовановић, координатор активности Центра за промоцију безбедности у саобраћају.

Семинару је присуствовало 164 васпитача.

Презентације излагача се налазе у прилогу извештаја.

Учесници семинара су добили материјал за праћење семинара као и едукативни материјал са примерима добре праксе (у прилогу).

За полазнике је био обезбеђен ручак. Програм семинара се налази у прилогу

ПРИЛОЗИ:

1. Сlike са семинара;
2. Позив за учешће на семинару;
3. Програм семинара;
4. Презентације;
5. Новински чланак;
6. Инсерт из емисије „Новосадске разгледнице“;
7. Приручник за спровођење активности за децу предшколског узраста.

Слика 1 Мирела Вученов

Слика 2 Зоран Алимпић

Слика 3 Нина Драгутиновић – Јовановић

Слика 4 Маријана Јовановић

Слика 5 Викторија Пауновић

Слика 6 Мирјана Ђурђевић

Слика 7 Лидија Томаш

Слика 8 Учесници семинара

Нови Сад, 19. јануар 2016.

Госпођа
Мирјана ЂУРЂЕВ
Директор

Предшколска установа
„Радосно детињство“
Павла Симића 9
21000 Нови Сад

Поштована госпођо Ђурђево,

У циљу унапређења знања, ставова и вештина васпитача предшколских установа на територији Града Новог Сада, Савет за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији града Новог Сада, за њих организује једнодневну едукацију.

Намера је да се кроз предавања и примере из праксе, васпитачима, предоче најважнији аспекти саобраћајног образовања и васпитања, укаже на најчешће грешке, које чине деца као учесници у саобраћају и представе најновији трендови у саобраћајном образовању и васпитању. Том приликом, уважавајући образовне потребе васпитача, упознаће се са методама рада у области саобраћајног образовања и васпитања, као и коришћењу дидактичких материјала који доприносе лакшем прихватању садржаја у области безбедности саобраћаја од стране деце.

Едукација је једнодневна, одржава се у Амфитеатру ЈП СПЦ „Војводина“, у четвртак, 11. фебруара, од 11 до 15 часова, а теме су дефинисане тако да полазници стекну целовите информације о значају и улози саобраћајног образовања и васпитања деце на територији Града Новог Сада.

ПРОГРАМ ЕДУКАЦИЈЕ

Четвртак, 11. фебруар

11,00 – 11,15	Отварање едукације		
11,15 – 12,00	Стање безбедности и страдање деце, узроци, последице, просторна и временска дистрибуција - Значај и улога саобраћајног образовања и васпитања у предшколском и школском узрасту	Зоран Алимпић , помоћник директора Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије	45 минута
12,00 – 12,15	Пауза за кафу		15 минута
12,15 – 13,00	Психофизичке карактеристике деце и њихов утицај на учешће деце у саобраћају - Савремене методе у саобраћајном образовању и васпитању, коришћење постојећих и креирање нових дидактичких материјала	Нина Драгутиновић Јовановић , помоћник директора Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије	45 минута
13,00 – 13,15	Пауза за кафу		15 минута
13,15 – 14,00	Правилно коришћење заштитних система намењених деци – дечјих ауто-седишта	Маријана Јовановић , председница Центра за промоцију безбедности саобраћаја	45 минута
14,00 – 15,00	Ручак		

Како би благовремено, приступили припреми и реализацији догађаја, молимо Вас да о едукацији обавестите васпитаче установе на чијем сте челу. Уз то, позивамо Вас да и Ви лично, у складу са расположивим временом присуствујете едукацији, како би заједничким снагама допринели безбедном саобраћајном окружењу.

Све додатне информације о едукацији која се реализује, можете добити од Зорана Деспотовића, телефоном на број 065/208-54-71, или електронском поштом на адресу despotovic.zoran@gmail.com

У очекивању Вашег позитивног одговора, срдечно Вас поздрављамо,

**САВЕТ ЗА КООРДИНАЦИЈУ ПОСЛОВА
БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА
НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА**

Нови Сад, 19. јануар 2016.

Госпођа
Лидија ТОМАШ
В.Д. начелника

Град Нови Сад
Градска управа за образовање
Жарка Зрењанина 2
21000 Нови Сад

Поштована госпођо Томаш,

У циљу унапређења безбедности саобраћаја ученика првих разреда, Савет за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији града Новог Сада, организује серију едукација у средњим школама у Новом Саду.

Едукација има за циљ унапређење знања, ставова и вештина ученика првих разреда средњих школа о најважнијим аспектима безбедног учешћа у саобраћају. Млади у узрасном добу од 16 до 24 године, као најрањивија категорија учесника у саобраћају важна су циљна група са којом рад у области безбедности саобраћаја треба да да резултате на дуге стазе и смањи страдања ове категорије учесника у саобраћају. До овог узраста деца се појављују као пешаци, бициклисти и путници у возилу, а стицањем старасног услова постају, потенцијални возачи најпре mopеда и мотоцикала, а затим и других возила. То је прави моменат да се укаже на опасности које стоје пред возачима у савременим условима саобраћаја и најчешће узроке, грешке и факторе који доводе до саобраћајних незгода са најтрагичнијим последицама и страдањима ове категорије учесника, али и других учесника у саобраћају.

Едукација се спроводи у средњим школама на територији Града Новог Сада, а теме су дефинисане тако да полазници стекну целовите информације о најважнијим аспектима безбедности саобраћаја у тој узрасној категорији:

- Услови за учешће у саобраћају као возача
- Утицај брзине на страдања у саобраћају
- Утицај вожње под дејством алкохола и психоактивних супстанци на страдања у саобраћају
- Утицај пажње на страдање у саобраћају (коришћење мобилних телефона и других средстава комуникације)
- Последице услед некоришћења заштитних система (сигурносни појас, кациге, дечији заштитни системи)

Уз то, Савет организује и једнодневну едукацију васпитача предшколских установа на територији Града Новог Сада, а намера је да се кроз предавања и примере из праксе, васпитачима, предоче најважнији аспекти саобраћајног образовања и васпитања, укаже на најчешће грешке, које чине деца као учесници у саобраћају и представе најновији трендови у саобраћајном образовању и васпитању.

Едукација је једнодневна, одржава се у Амфитеатру ЈП СПЦ „Војводина“, у четвртак, 11. фебруара, од 11 до 15 часова, а теме су дефинисане тако да полазници стекну целовите информације о значају и улози саобраћајног образовања и васпитања деце на територији Града Новог Сада.

ПРОГРАМ ЕДУКАЦИЈЕ

Четвртак, 11. фебруар

11,00 – 11,15	Отварање едукације		
11,15 – 12,00	Стање безбедности и страдање деце, узроци, последице, просторна и временска дистрибуција - Значај и улога саобраћајног образовања и васпитања у предшколском и школском узрасту	Зоран Алимпић, помоћник директора Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије	45 минута
12,00 – 12,15	Пауза за кафу		15 минута

12,15 – 13,00	Психофизичке карактеристике деце и њихов утицај на учешће деце у саобраћају - Савремене методе у саобраћајном образовању и васпитању, коришћење постојећих и креирање нових дидактичких материјала	Нина Драгутиновић Јовановић , помоћник директора Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије	45 минута
13,00 – 13,15	Пауза за кафу		15 минута
13,15 – 14,00	Правилно коришћење заштитних система намењених деци – дечјих ауто-седишта	Маријана Јовановић , председница Центра за промоцију безбедности саобраћаја	45 минута
14,00 – 15,00	Ручак		

Како би благовремено, приступили припремама за реализацију обе активности, молимо Вас да о томе обавестите надлежне у Средњим школама на територији Града Новог Сада, као и у Предшколској установи „Радосно детињство“. Уз то, позивамо Вас да и Ви лично, у складу са расположивим временом присуствујете едукацији, како би заједничким снагама допринели безбедном саобраћајном окружењу.

Све додатне информације о едукацији која се реализује, можете добити од Зорана Деспотовића, телефоном на број 065/208-54-71, или електронском поштом на адресу despotovic.zoran@gmail.com

У очекивању Вашег позитивног одговора, срдечно Вас поздрављамо,

**САВЕТ ЗА КООРДИНАЦИЈУ ПОСЛОВА
БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА
НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА**

САОБРАЋАЈНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

ПРЕДАВАЧ: МИРЕЛА ВУЧЕНОВ, мастер васпитач

- УВОД
- САОБРАЋАЈНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ КРОЗ АСПЕКТЕ РАЗВОЈА
- ЦИЉЕВИ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
- САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА
- НАЧИН ПРИМЕНЕ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У ПРЕДШКОЛИСКИМ УСТАНОВАМА

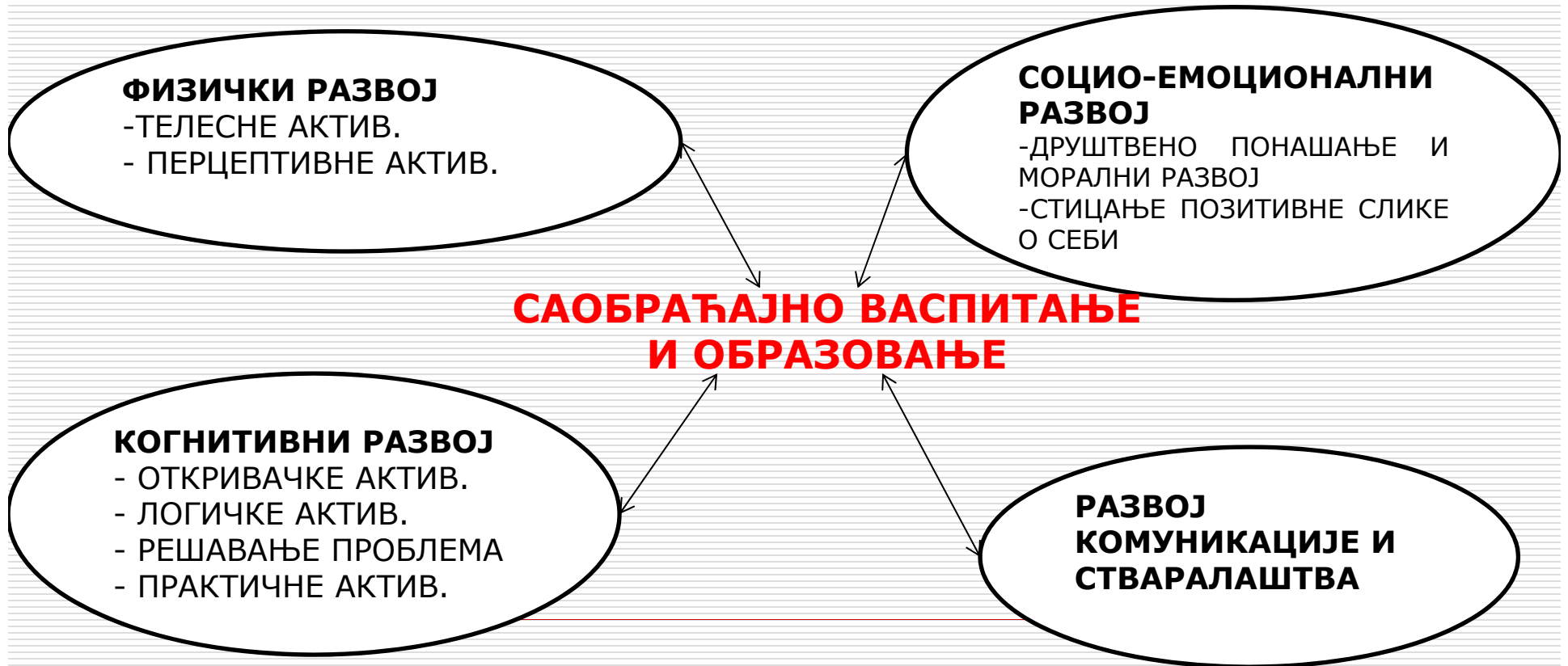
УВОД

ПОХАЋАЊЕМ ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА ДЕЦА УСВАЈАЈУ ПРВА ЗНАЊА, ВЕШТИНЕ И НАВИКЕ БЕЗБЕДНОГ УЧЕСТВОВАЊА У САОБРАЋАЈУ.

НЕОПХОДНО ЈЕ ДЕТЕ ОСПОСОБИТИ ДА ИЗДВАЈА НАЈВАЖНИЈЕ ПОДАТКЕ, КАКО БИ МОГЛО ДОНОСИТИ ИСПРАВНЕ ОДЛУКЕ. ВАЖНО ЈЕ ДА НАУЧИ ДА УВЕК БИРА НАЈЈЕДНОСТАВНИЈЕ И НАЈБЕЗБЕДНИЈЕ ПУТЕВЕ ДО ЦИЉА.

САОБРАЋАЈНО ВАСПИТАЊЕ СЕ УЧИ И ЖИВИ, ЈЕР СУ ДЕЦА СВАКОДНЕВНО УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ.

САОБРАЋАЈНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ КРОЗ АСПЕКТЕ РАЗВОЈА

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

ЦИЉЕВИ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

- ПОЗНАВАЊЕ КАРАКТЕРИСТИКА САОБРАЋАЈА на релацији кућа-вртић
- ПРЕПОЗНАВАЊЕ ЛОКАЦИЈА БЕЗБЕДНИХ ЗА ИГРУ
- РАЗЛИКОВАЊЕ ТРОТОАРА ОД КОЛОВОЗА
- ПРЕПОЗНАВАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ЗНАЧЕЊА ПОЈЕДНИХ САОБРАЋАЈНИХ ЗНАКОВА
- УСВАЈАЊЕ ПРАВИЛА ВАЖНИХ ЗА КРЕТАЊЕ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ
- УЧЕЊЕ ПРАВИЛНОГ И БЕЗБЕДНОГ ПРЕЛАСКА КОЛОВОЗА НА ПЕШАЧКОМ ПРЕЛАЗУ

ЦИЉЕВИ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

- УЧЕЊЕ ПРАВИЛА ПОНАШАЊА У ПРЕВОЗНИМ СРЕДСТВИМА
- ПОЗНАВАЊЕ УЛОГЕ СЕМАФОРА У РЕГУЛИСАЊУ САОБРАЋАЈА
- ПОЗНАВАЊЕ УЛОГЕ САОБРАЋАЈНОГ ПОЛИЦАЈЦА У РЕГУЛИСАЊУ САОБРАЋАЈА
- ПОЗНАВАЊЕ ВРСТА САОБРАЋАЈА
- ЗНАЊЕ КУЋНЕ АДРЕСЕ, ОБЈЕКТА У БЛИЗИНИ ВРТИЋА
- УОЧАВАЊЕ УЗРОЧНО - ПОСЛЕДИЧНИХ ВЕЗА

САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

- Игре у којима се увежбава оријентација у простору (промена смера кретања, брзине, праваца, просторних релација)
- Активности којима се јача чулна осетљивост (**чуло вида**: именоване предмета који су далеко, близу, погоди мету, погоди шта недостаје; - **чуло слуха**: именуј шта чујеш, одакле звук долази, погоди ко те дозива, понови мелодију коју си чуо/ла...)
- Активности усмерене на учење боја, облика и значења појединих саобраћајних знакова
- Подражавање саобраћајних ситуација, вежбе осамостаљивања у саобраћају
- Драматизација саобраћајних ситуација и њихово представљање на полигону
- Разговор о саобраћајним ситуацијама и правилима понашања пешака, возача

САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

- Анализа саобраћајне згоде и незгоде из живота, филмова, прича, позоришних представа
- Одлазак до раскрсница ради посматрања, закључивања и тумачења о функционисању саобраћаја
- Разговор са саобраћајним полицајцем, посматрање његовог усмеравања саобраћаја на раскрсници
- Увежбавање правила понашања на улици, аутобуској, железничкој станици, у превозном средству (Кроз игралике активности)
- Игре: Путујемо- аутобусом, возом, бродом, авионом; превозна средства некад, сада, у будућности
- Песме, приче, загонетке о правилима понашања у саобраћају, о саобраћајним средствима
- Укључивање родитеља у радионице и пројекте

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

НАЧИН ПРИМЕНЕ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У ПРЕДШКОЛИСКИМ УСТАНОВАМА

- ЛИЧНИМ ПРИМЕРОМ
- НАДОВЕЗИВАЊЕМ НА ПРЕТХОДНА ИСКУСТВА(ИЗ ПОРОДИЦЕ)
- КОНТИНУИРАНО, ТОКОМ ЦЕЛЕ ГОДИНЕ, РАДЕЋИ НА САОБРАЋАЈНОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ
- ПРУЖАЊЕМ ЗНАЊА, ЧИМЕ ФОРМИРАМО ОСНОВЕ САОБРАЋАЈНЕ КУЛТУРЕ

НАЧИН ПРИМЕНЕ САОБРАЋАЈНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У ПРЕДШКОЛИСКИМ УСТАНОВАМА

- ПОСВЕЋУЈУЋИ ПОСЕБНУ ПАЖЊУ ПРАВИЛИМА КОЈА НЕ ТРПЕ ОДСТУПАЊЕ
- ПОДСТИЦАЊЕМ РАЗВОЈА МИШЉЕЊА, УВИЂАЊА, ЗАПАЖАЊА, ПРАЂЕЊА СИТУАЦИЈЕ, ЛОГИЧКОГ ЗАКЉУЧИВАЊА И ДРУГИХ ВЕШТИНА НЕОПХОДНИХ ЗА БЕЗБЕДНО УЧЕСТВОВАЊЕ У САОБРАЋАЈУ
- ПРАКТИЧНИМ УВЕЖБАВАЊЕМ СИТУАЦИЈА У САОБРАЋАЈУ
- СТАЛНИМ ПОНАВЉАЊЕМ, ПУТЕМ РАЗНИХ АКТИВНОСТИ, ЛИКОВНИХ, МУЗИЧКИХ, ИГРОЛИКИХ АКТИВНОСТИ

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

**ЕДУКАЦИЈА ВАСПИТАЧА ПРЕДШКОЛСКЕ
УСТАНОВЕ У ЦИЉУ ПОВЕЋАЊА БЕЗБЕДНОСТИ
САОБРАЋАЈА ДЕЦЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА
НОВОГ САДА**

Зоран Алимпић

Агенција за безбедност саобраћаја

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

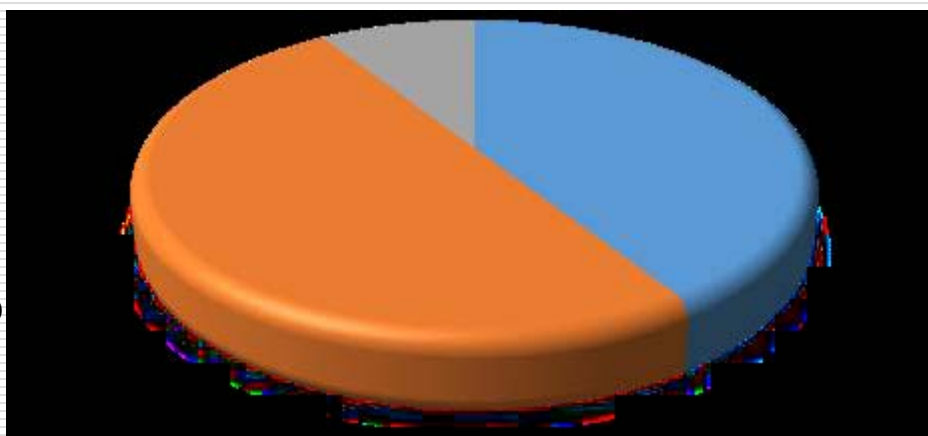
Стање безбедности деце и страдање деце

У Републици Србији је у периоду од 2012. до 2014. године

- смртно страдало укупно 37 деце**
- повређено 4514 деце**

КАКО СТРАДАЈУ ДЕЦА

Бициклисти 10%

Путници 49%

Пешаци 41%

ГДЕ СТРАДАЈУ ДЕЦА???

- ❑ **90% деце у насељу**
- ❑ **75%** у улицама и **25 %** на раскрсница
- ❑ бициклисти 100% смртно у насељу
- ❑ пешаци 90% смртно у насељу
- ❑ путници 60% смртно ван насеља
- ❑ 15,4% саобраћајних незгода са погинулом децом-пешацима догодило тако што је **дете на коловоз ступило иза заустављеног аутобуса**

КАД СТРАДАЈУ ДЕЦА???

- највише деце страда у летњим месецима
- критичан октобар новембар када се скраћује дан
- од 17 до 19 часова и 12 до 14 часова

КОЈА ДЕЦА НАЈЧЕШЋЕ СТРАДАЈУ???

- као пешаци деветогодишњаци
- као бициклисти од 12 до 14 година
- као путници 1-14

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

ЗАШТО СТРАДАЈУ ДЕЦА???

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

КАКО УНАПРЕДИТИ БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ У САОБРАЋАЈУ?????

- Едукација деце
- Едукација васпитача и учитеља
- Едукација родитеља
- Кампање и акције
- Грађевинско техничке мере
- Контрола поштовања прописа

Хвала на пажњи!

Агенција за безбедност саобраћаја

ЕДУКАЦИЈА ВАСПИТАЧА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ У ЦИЉУ ПОВЕЋАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА ДЕЦЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НОВОГ САДА

Нина Драгутиновић-Јовановић,
Агенција за безбедност саобраћаја

Психофизичке карактеристике деце од значаја за ефикасно СОВ

Саобраћајна едукација:

Све мере усмерене ка позитивним ефектима на понашање у саобраћају, са нагласком на:

1. Стицање **знања** и разумевање саобраћајних правила и ситуација;
2. Унапређење **вештина** кроз тренинг и искуство;
3. Јачање и/или промена **ставова** према ризику, личној безбедности и безбедности других учесника у саобраћају

Теорије развојне психологије

Пијажеова теорија

- I. Сензо-моторни ниво
- II. Преоперационални ниво
- III. Ниво конкретних операција
- IV. Ниво формалних операција

Сензо-моторна фаза –до 2 године

- усмерени на координацију свесности и покрета
- ризик од страдања је повећан на прилазним стазама или у другим, релативно заштићеним просторима
- фактори ризика:
 - привлаче их аутомобили у покрету
 - не постоји сталност објекта

Преоперационални ниво – 2 до 6 година

- егоцентричан поглед на свет
- сензорне функције нису до краја развијене
- не праве разлику између главних и споредних обележја
- лако скретање пажње
- не могу да се концентришу на два задатка истовремено
- још увек не успостављају логичне везе
- недостаје свесност перспективе
- нису у стању да комбинују два одвојена опажаја у један

Ниво конкретних операција – 6 до 12 година

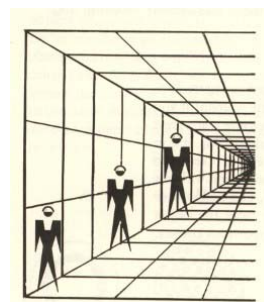
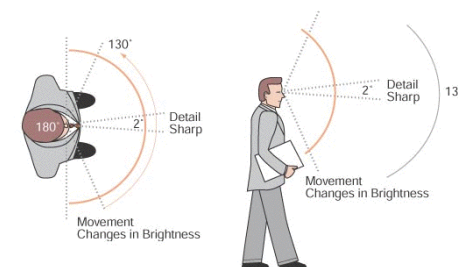
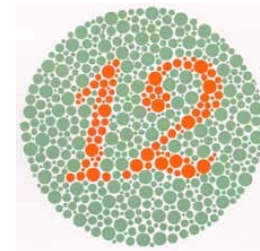
- почињу да се стављају у позицију друге особе
- још увек не баратају апстрактним појмовима
- саобраћајно образовање може, али у конкретним, реалним или симулираним условима
- тешкоће у комплексним или комбинованим ситуацијама које захтевају истовремено процесирање (обраду) више од једног обележја

Способности за прелазак преко улице

Активност	Процес
Детектовање саобраћаја	Визуелна претрага, концептуално разумевање кретања саобраћаја, селекција релевантних стимулуса и одбацивање ирелевантних
Препознавање безбедних/опасних места	Идентификовање потенијалних извора опасности, избегавање ометања пажње
Визуелни тајминг	Процена времена до контакта, процена удаљености и брзине, процена успоравања/убрзавања
Координација информација	Дељење пажње, интеграција информација, меморија и централна обрада
Координација перцепције и акције	Релација доступног и потребног времена за прелазак, познавање сопствених способности кретања

Визуелна перцепција

- **Опажање светлости и боја**
развијено на узрасту од 5 година;
проблем са именовањем боја;
препознавање боја и разумевање њиховог сигналног значења за већину остварив задатак;
- **Периферни вид**
ограничен до 8. године;
- **Перцепција дубине**
развија до 9. године;
процена удаљености на млађим узрастима ограничена;
- **Способност процењивања брзине**
везана за поимање временске скале;
тек од 8. године, деца су способна да повежу пређену удаљеност са потребним временом за то;
способност прецизног процењивања брзине између 10. и 12. године;
млађа деца брзину често везују за изглед или јачину буке коју возило производи;
често до пете године не праве разлику између паркираног и возила у покрету;

Слушна перцепција

- деца 3-4 године, **7 до 12 децибела нижа** слушна способност;
- слух тек од 6. године у потпуности развијен
- проблем у **локализовању звука**
- тек деца старија од 8 година користе редовно слух у саобраћају
- интеграција информација** добијених различитим чулима се развија до неке 11. године

Способност да се концентришу и реагују

- Пажња:**
 - 1. промена фокуса**
 - 2. концентрација**

- између 5. и 7. године, уче да систематски контролишу своју пажњу
- постепено побољшава до свог пуног развоја на узрасту од 14 година;
- концентрација модерне деце?

Развој психомоторних вештина

- невољни (спонтани) и **контролисани** покрети
- грубе и fine моторне вештине
- све до 7. године, деца имају проблем да нагло прекину покрете, акцију коју су већ започели;
- на предшколском узрасту поседују психомоторне вештине потребне за пешаке, али су вештине вожње бицикла још уек недовољно развијене;
- вештине безбедног управљања бициклом скок између 7. и 8. године, и још један на каснијем узрасту између 13. и 14. године;
- без обзира на вештине, дечаци између 12 и 14 година су посебно ризични као бициклисти

Специфичности деце у саобраћају – РЕЗИМЕ –

- Уже видно поље (1/3)
- Недовољна процена брзине и удаљености возила
- Ако они виде ауто, и возач види њих
- Проблем дефинисања смера из којег долази звук
- Нестрпљиви и импулсивни
- Концентрација на једну ствар (и то најчешће није саобраћај)
- Ограничен осећај опасности
- Често мешање фантазије и реалности
- Имитација (често погрешног) понашања

Импликације развојне психологије

- Практичан тренинг је најефикаснији
- Учење је „домен специфично“
- Узрасна ограничења
- Интерактивност учења
- Емоционални и мотивациони развој у адолесценцији
- Друштвени, политички и културолошки фактори

Едукативни програми – кључ успешности

1. **Теорија** у основи
2. **Дуже** трајање
3. Пружају се **основне и тачне информације**
4. **Превазилазе когнитивни ниво** и баве се друштвеним притиском, вештинама комуникације и преговарања, успостављајући јасне вредности и групне норме
5. Укључују моделовање и **праксу**
6. Посебна **обука едукатора**

Шта је ефикасно у програмима СОВ?

- **Почети рано** (4-5 година), наставити кроз целу основну и средњу школу
- **Практична обука**, од акције ка концепту
- **Настава у учионици обогаћена** демонстрацијом жељеног понашања, видео клиповима, моделима
- **Мале групе** деце, интерактивност, компјутерска подршка практичном тренингу, електронски материјал
- **Индивидуална** обука најефикаснија
- **Одрасли води** процес обуке, усмеравајући интерактивност

Принципи предшколског саобраћајног образовања и васпитања

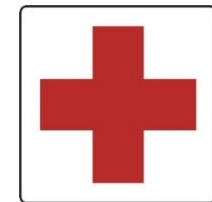
- **ГЕНЕРАЛНО:** Примена научно доказаних ефикасних модела СОВ
- **КУРИКУЛУМ** – програм СОВ у редовни предшколски курикулум
- Подршка усавршавању васпитачима и обезбеђивање материјала
- Интерактивне, на децу усмерене методе (развој знања, вештина, ставова и мотивације)
- Активни ученици и развој самоодговорности
- Информисање родитеља и њихово активно укључивање

ПРАКТИЧНА обука - најефикаснија

1. Раде у малој групи с одраслим
 2. Одрасли посавља једноставна питања и води дискусију на основу дечијих одговора
 3. Одрасли демонстрира безбедно понашање, заједно с децом
- Практични тренинг НАЈЕФИКАСНИЈИ али захтева време и труд.

Безбедност током тренинга

- Процедура у случају незгоде или хитног случају
- Деца све време држе одраслог (или друго дете) за руку
- Видљива одећа (јарке боје, светлоодбојно)
- Мобилни телефон

Број деце у практичном тренингу – реална саобраћајна ситуација

- Један одрасли са две детета (оба детета држи за руку).
- Један одрасли са три деча (смањује захтеве, има више интеракције)
- За децу старијег узраста, група може бити и већа

ПРАКТИЧНА обука - најефикаснија

1. Раде у малој групи с одраслим
 2. Одрасли посавља једноставна питања и води дискусију на основу дечијих одговора
 3. Одрасли демонстрира безбедно понашање, заједно с децом
- Практични тренинг НАЈЕФИКАСНИЈИ али захтева време и труд.
-

АКТИВНОСТ ВАН УЧИОНИЦЕ: „СТАНИ, ГЛЕДАЈ, СЛУШАЈ, РАЗМИСЛИ, КРЕНИ“

Локација: двориште/фискултурна сала

Тема: заустављање

Начин:

- ❑ деца се крећу у колони једно иза другог на растојању од око пола метра
- ❑ на команду „СТОП“, деца треба да се зауставе

Три брзине кретања:

1. Нормалан ход
 2. Брзи корак
 3. Трчање
-

ДИБРИФ АКТИВНОСТИ

□ Рефлексија конкретне активности

Кад је било лакше да се зауставите, кад ходате нормалним кораком или кад трчите? Зашто?

□ Повезивање са саобраћајном ситуацијом

Замислите да трчите близу коловоза и да треба да се зауставите. Шта може да се догоди ако се не зауставите на

□ Стављање у позицију другог

Да ли и возачи аутомобила, камиона и аутобуса исто тако лако и брзо могу да се зауставе?

Водите рачуна!

- Деца не треба само да изврше листу инструкција
- Нека НЕ науче напамет шта сме, а шта не сме
- Охрабрујте дискусију међу децом, али је усмеравајте ако је потребно

1. Ставите се у **позицију детета**
2. **Моделирајте** понашање
3. Не подстичите **лажну сигурност**

Родитељи

wiseGEEK

- Присутни од првог момента
- Заинтересовани за безбедност детета
- Познају дете и реагују на идиосинкратичности
- Модел понашања
- С дететом често у саобраћају
- Вежбају у реалном саобраћају
- **ПОТРЕБНА ИМ ЈЕ ПОДРШКА**

Држање за руке

- ❑ Држање за руку одраслог је главно правило за безбедно понашање у саобраћају за децу млађу од 5 година
 - ❑ Потребно стално подсећање
 - ❑ Дете треба да разуме да је потребно да буде уз одраслог на тротоару, као и када прелази улицу
 - ❑ Ако није могуће да држи руку одраслог, треба да се држи за колица, торбу и сл.
-

Активност „Не могу да осетим“

1. Пар
рукавица дебелих

2. ситни предмети различитих особина: дугмићи, пинг-понг лоптице, оловке, гумице и сл.

3. картонска кутија

Активност „Држање за руке“

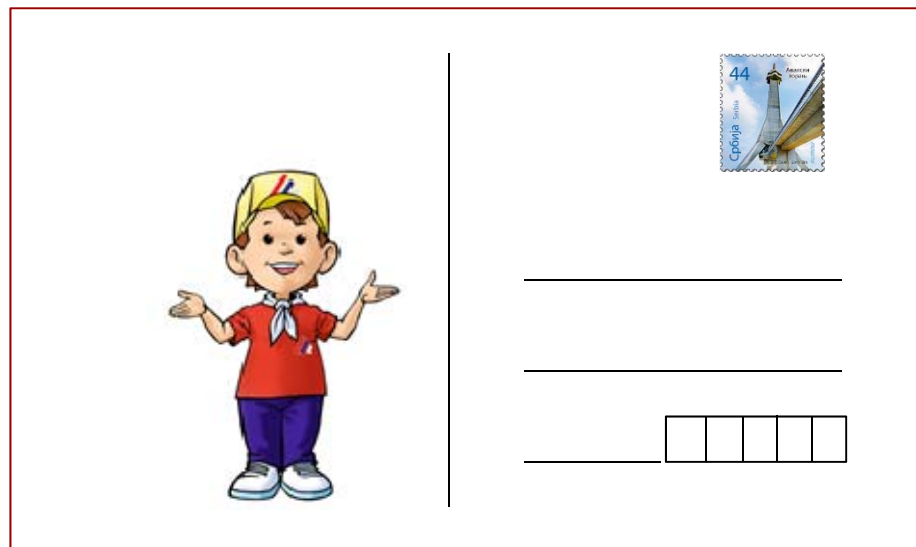

Материјал:

1. Разгледнице
2. Музика
3. Пешачки прелаз
4. Поштанско сандуче

Разгледница за Пажљивка

Порука за родитеље

Драги родитељи,
Данас је ваше дете у вртићу учило о
важности држања за руку одраслог када
хода тротоаром и прелази улицу.
Следећи пут када будете заједно
учествовали у саобраћају, молимо вас да
са својим дететом разговарате зашто
је важно да вас држи за руку и
подстичите га на такво понашање.
Хвала вам на подршци и помоћи да ваше
дете усвоји ово важно правило безбедног
понашања у саобраћају!

Домаћи задатак

- ❑ Нацртати „родитељску“ и „дечију“ руку или направити отиске у боји родитељске и дечије руке
- ❑ Исећи
- ❑ Залепити руке тако да се држе једна за другу
- ❑ У вртићу направити „Ланац руку“

Хвала на пажњи!
До следећег сусрета!

Агенција за безбедност саобраћаја

Значај и правилна употреба дечијих ауто-седишта

Маријана Јовановић
Центар за промоцију
безбедности саобраћаја

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

Слетели с пута. **130 km/h.**
Превртали се пар пута. Троје
путника: отац, мајка, дете(8 год).
Сви везали појас
Без повреда (дете)
Лакше повреде (мајка, отац)

Слетели с пута. **70 km/h.**
Превртали се пар пута. Двоје путника
Нису везали појас
Трајна повреда кичме (девојка)
Погинуо (младић)

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

Основна сврха појаса:

- Да задржи путника на месту($\frac{3}{4}$ путника који излете не преживи)
- Да расподели силе које делују на путника преко најснажнијих делова тела
- Да одвуче део сила које делују на путника
- Да продужи период заустављања тела

Основна сврха предњег ваздушног јастука да ублажи заустављање путника. Надувава се у року од $\frac{1}{20}$ секунде под брзином од 150-300 km/h. **Ваздушни јастук без сигурносног појаса може бити погубан.**

- Силе у судару су толико јаке да и код најмањих брзина немогуће је невезано дете задржати у рукама
 - Код везаног путника дете ће излетети из наручја и постати пројектил.
 - Код невезаног путника дете ће излетети из руку и постати пројектил или ће бити угњечено под силом многоструко већом од тежине путника.
- Сигурносни појасеви возила нису пројектовани за децу!
- Дечија ауто-седишта пружају заштиту у складу са степеном физичког развоја детета.

Групе 0/0+

одојчад

Група I

мала деца

Групе II/III

већа деца

Деца у саобраћају најугроженија као путници!

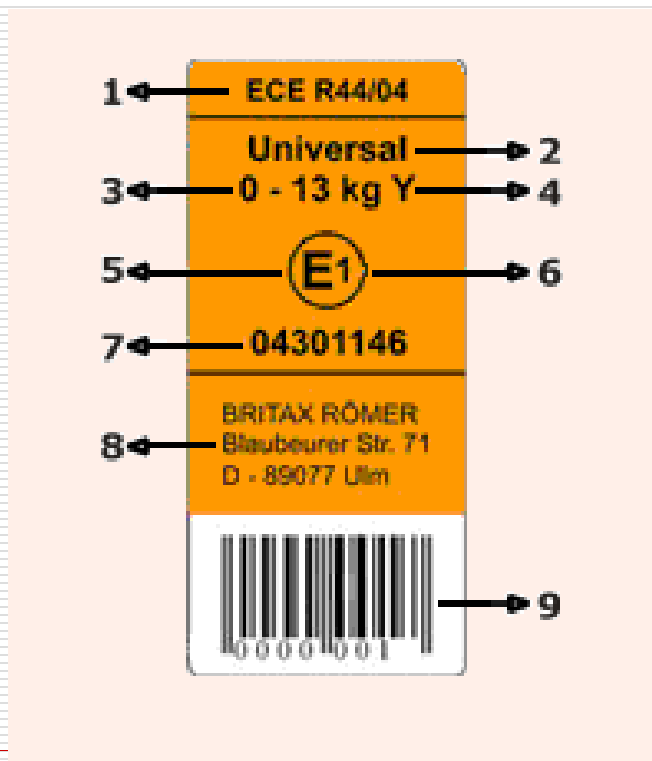
Повређена/ погинула деца по својству учесника	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Возачи	311	271	314	287	292	344	346	375	347	273	273	233
	10	3	4	5	2	4	10	2	1	5	2	0
Пешаци	867	798	852	798	749	801	782	781	670	675	590	556
	21	16	20	26	17	18	10	18	6	10	8	6
Путници	543	464	481	564	597	620	812	851	806	709	790	713
	19	16	8	18	17	18	11	16	12	10	10	9
Остали	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	2	0
УКУПНО	1721	1534	1647	1649	1638	1767	1940	2007	1823	1657	1655	1502
	50	35	32	49	36	40	31	36	19	25	20	15

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

Опште препоруке за коришћење:

1. Свако ауто-седиште мора да има атест:

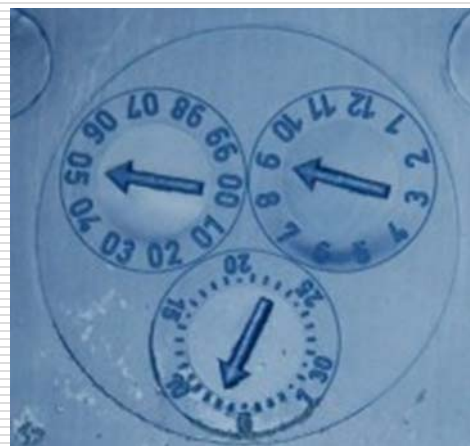
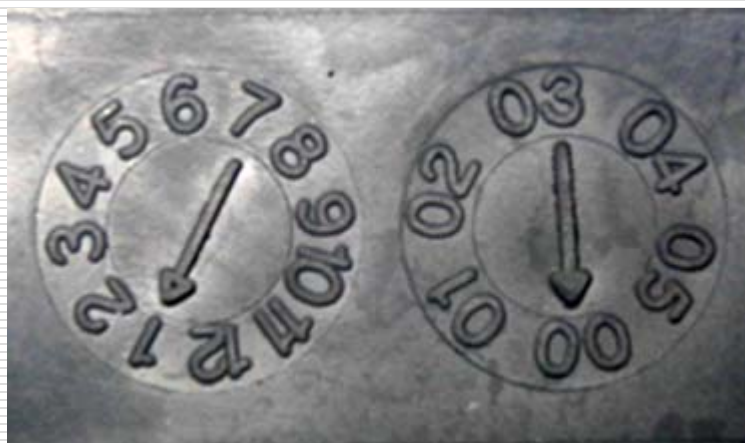
1. скраћеница ЕЦЕ регулације
2. категорија ауто-седишта
3. минимална и максимална дозвољена тежина детета
4. "Y" појас у препонама
5. "E" - ознака ЕЦЕ атеста
6. земља која је издала атест
7. број атеста
8. произвођач ауто-седишта
9. серијски број ауто-седишта

Опште препоруке за коришћење:

-На деловима ауто-седишта направљеним од пластике јасно и читко мора бити утиснут датум производње

-Рок трајања 7-8 година (уколико произвођач није другачије прописао)

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

Опште препоруке за коришћење:

1. Ако се правилно користе, дечија ауто-седишта умањују ризик од погибије код одојчади за око 70% а код деце од 1-4 године за 54%.
2. Причвршћена појасом или ИСОФИХ-ом (не обоје, осим ако у упутству не пише другачије)
3. Појас аута је провучен исправно кроз ауто-седиште и довољно затегнут. (у делу где је провучен појас, седиште не може да се помери више од 2 цм лево- десно)
4. Ништа није подметнуто испод детета или између појаса ауто-седишта и детета
5. између појаса и кључне кости сме да стане само један прст

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

ГРУПА 0 (ОД РОЂЕЊА ДО 10КГ) И ГРУПА 0+ (ДО 13 КГ)

- Наслон мора да буде под углом од 45° наспрам тла
- Задњица, труп, врат и глава морају да буду у истој равни, уз наслон
- Појасеви седишта незаврнути, у равни или мало испод рамена
- уколико се поставља на предње седиште, ваздушни јастук обавезно искључен

Како да знамо да су прерасли ову категорију ауто-седишта:

- По тежини (имају више од 10 односно 13 килограма)
- По висини (између темена и врха ауто седишта има мање од 2цм)

Неопходни услови да се дете окрене у смер вожње су:

- достигло је тежину од минимум 10кг
- има минимум годину дана
- самостално хода

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

ГРУПА I (9-18КГ)

Постављена у смеру вожње.

- Наслон усправан или мало полегнут.
- Појасеви седишта незаврнути, у равни или мало изнад рамена, довољно затегнути

Како да знамо да су прерасли ову категорију ауто-седишта:

По тежини (имају више од 18 килограма)

По висини (средина дететових ушију је изнад врха наслона ауто седишта или су највиши прорези из којих излазе каишеви ауто седишта испод равни дететових рамена)

САВЕТ: Црвеном копчом причврстите појас (према упутству произвођача) тек када појас добро затегнете!

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

ГРУПА II-III (15-36КГ)

- Постављена у смеру вожње.
- Наслон усправан.
- Користи се са појасом возила у три тачке којим се вежу истовремено и дете и ауто-седиште.
- Мора бити везано за возило и када дете није у њему.
- Појас возила лежи правилно преко детета:
Ниско преко карлице-доњи део појаса
Преко средине грудног коша и рамена – дијагонални део појаса
Прати путању у складу са упутствима произвођача

**САВЕТ: Уколико задње седиште аутомобила нема наслон за врат,
користити помоћно седишта са наслоном!**

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

**ДЕТЕ ЈЕ ДОВОЉНО ВЕЛИКО ЗА САМОСТАЛНО ВЕЗИВАЊЕ ПОЈАСОМ
БЕЗ КОРИШЋЕЊА АУТО-СЕДИШТА КАДА:**

-Има 36кг или 150цм

- Може да седи целим леђима уз наслон седишта, са ногама пресавијеним преко ивице седишта
- Доњи део појаса лежи ниско преко карлице (не преко стомака)
- Годњи део појаса лежи преко средине рамена (не преко врата)
- Дете може да издржи у овом положају током целог путовања

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

НАЈЧЕШЋЕ ГРЕШКЕ:

1. ДЕТЕ ЈЕ ЛАБАВО ВЕЗАНО ТЈ. КАИШЕВИ
АУТО-СЕДИШТА НИСУ ДОВОЉНО СТЕГНУТИ
(између појаса и грудног коша стаје више од једног прста)

2. АУТО-СЕДИШТЕ НИЈЕ ПРАВИЛНО ПРИЧВРШЋЕНО ЗА АУТОМОБИЛ,
ТЈ. ПОЈАСЕВИ АУТОМОБИЛА НИСУ
ДОВОЉНО ПРИТЕГНУТИ
(помера се више од 2цм у доњем делу)

3. АУТО-СЕДИШТЕ НЕ ОДГОВАРА УЗРАСТУ ДЕТЕТА

НАЈЧЕШЋЕ ЗАБЛУДЕ:

- 1.ДЕТЕ МИ ЈЕ СИГУРНО У НАРУЧЈУ** –силе у случају судара су изузетно велике и готово је немогуће задржати дете у наручју (дете од само 5кг при сударној брзини од само 20км/ч постаје тешко око 100кг)
- 2.ИДЕМО САМО ТУ БЛИЗУ** – Највише саобраћајних незгода се догађа у насељу (преко 90% незгода), на оним добро познатим релацијама које прелазимо свакодневно.
- 3.НОВОРОЂЕНЧЕ МОРА ЛЕЖАТИ НА РАВНОМ** –за новорођенче је најздравије да лежи у испруженом положају, када нам није у наручју. Међутим, то није случај када се ради о возњи аутомобилом. Те возње су обично кратке, нарочите у првим месецима живота бебе, те стога није опасно за новорођенче да то време проведе у положају под углом од 45°, као што је предвиђено..

**Савет за координацију
послова безбедности
саобраћаја на путевима
на територији
Града Новог Сада**

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

Нови Сад, 11. фебруар 2016. године

Edukacija za vaspitace: Zastitimo malisane u saobracaju-id7789.html

Sreda, 10. februar 2016 € 122,42 (RSD/EUR) 6 °C

MOJNOVISAD.COM

Outlet web store 12 do 60 meseci garancije Uštedite od 20% do 70%

Bela tehnika i računarska oprema Po najboljim cenama u Srbiji! WWW.INFO-GRAF.PRS

Tel: +381 21 551 311 Mob: +381 63 231 401

GRADSKJE VESTI NAVIGATOR MOJ GRAD FOTOGRAFIJE OGLASI MEGAFON GRADSKJE FACE

Datum? SERVIS NAŠA TEMA DRUŠTVO POLITIKA HRONIKA KULTURA NAUKA SPORT RAZGOVOR S POVODOM ZABAVA

vesti društvo 10.02.2016 u 11:48h

Izvor: mojnovisad.com / Fotografija: ilustracija/Pixabay.com

AUTO OGLASI NS I OKOLINA

SIGURNOSNI KLJUČEVI I CILINDRI
IZVANREDNI SISTEM ZA MAXIMALNU BEZBEDNOST
+381 11 41 20 510

NAVIGATOR - Najava

- 10. februar 2016 Trubadur - Srpsko narodno pozorište
- 10. februar 2016 Mizantrop - Srpsko narodno pozorište
- 10. februar 2016 Nebeski odred - Srpsko narodno pozorište

NOVO SADA NI NE-OBIČNI LJUDI NOVOG SADA

<http://www.mojnovisad.com/vesti/edukacija-za-vaspitace-zastitimo-malisane-u-saobracaju-id7789.html>

Edukacija za vaspitace: Zastitimo malisane u saobracaju-id7789.html

Sreda, 10. februar 2016 € 122,42 (RSD/EUR) 6 °C

MOJNOVISAD.COM

Outlet web store 12 do 60 meseci garancije Uštedite od 20% do 70%

Bela tehnika i računarska oprema Po najboljim cenama u Srbiji! WWW.INFO-GRAF.PRS

Tel: +381 21 551 311 Mob: +381 63 231 401

GRADSKJE VESTI NAVIGATOR MOJ GRAD FOTOGRAFIJE OGLASI MEGAFON GRADSKJE FACE

Datum? SERVIS NAŠA TEMA DRUŠTVO POLITIKA HRONIKA KULTURA NAUKA SPORT RAZGOVOR S POVODOM ZABAVA

vesti društvo 10.02.2016 u 11:48h

Izvor: mojnovisad.com / Fotografija: ilustracija/Pixabay.com

AUTO OGLASI NS I OKOLINA

SIGURNOSNI KLJUČEVI I CILINDRI
IZVANREDNI SISTEM ZA MAXIMALNU BEZBEDNOST
+381 11 41 20 510

NAVIGATOR - Najava

- 10. februar 2016 Trubadur - Srpsko narodno pozorište
- 10. februar 2016 Mizantrop - Srpsko narodno pozorište
- 10. februar 2016 Nebeski odred - Srpsko narodno pozorište
- 10. februar 2016 IZLOŽBA „BRANKA JANKOVIĆ KNEŽEVIĆ. PORTRETI“ - Muzej grada Novog Sada
- 10. februar 2016 JazzySad with Master Flow @ Crveni Petao! **;-) - Crveni petao

NOVO SADA NI NE-OBIČNI LJUDI NOVOG SADA

Edukacija za vaspitace: Zastitimo malisane u saobracaju

Prema podacima Agencije za bezbednost saobraćaja Republike Srbije, od 2012. do 2014. godine smrtno je stradalo ukupno 37 dece, a statistika pokazuje da je svako pedeseto lice smrtno stradalo u saobraćajnim nezgodama u Republici Srbiji dete.

Deca predstavljaju jednu od najranjivijih kategorija učesnika u saobraćaju, a najviše smrtno stradaju kao putnici u vozilima (47%), zatim kao pešaci (41%) i kao biciklisti (12%).

S obzirom na te činjenice, Savet za koordinaciju poslova bezbednosti saobraćaja na putevima, organizuje edukaciju vaspitaca predškolskih ustanova na teritoriji Grada Novog Sada. Cilj je da se

Edukacija vaspitaca u Nov... x Moj Novi Sad - Moje mesto po... x Edukacija za vaspitace: Zastitim... x

www.mojnovisad.com/vesti/edukacija-za-vaspitace-zastitimo-malisanu-u-saobračaju-id7789.html

GRADSKE VESTI NAVIGATOR MOJ GRAD FOTOGRAFIJE OGLASI MEGAFON GRADSKE FACE

Datum? SERVIS NAŠA TEMA DRUŠTVO POLITIKA HRONIKA KULTURA NALUKA SPORT RAZGOVOR S POVODOM ZARAVA

Edukacija za vaspitace: Zastitim mališane u saobračaju

Prema podacima Agencije za bezbednost saobraćaja Republike Srbije, od 2012. do 2014. godine smrtno je stradalo ukupno 37 dece, a statistika pokazuje da je svako pedeseto lice smrtno stradalo u saobraćajnim nezgodama u Republici Srbiji dete.

Deca predstavljaju jednu od najranjivijih kategorija učesnika u saobraćaju, a najviše smrtno stradaju kao putnici u vozilima (47%) . zatim kao pešaci (41%) i kao biciklisti (12%).

S obzirom na te činjenice, Savet za koordinaciju poslova bezbednosti saobraćaja na putevima, organizuje edukaciju vaspitaca predškolskih ustanova na teritoriji Grada Novog Sada. Cilj je da se predavanjima i primerima iz prakse vaspitačima predoče najvažniji aspekti saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja, ukaže na najčešće greške, koje čine deca kao učesnici u saobraćaju i predstave najnoviji trendovi u saobraćajnom obrazovanju i vaspitanju.

Edukacija je jednodnevna, održava se u Amfiteatru JP SPC „Vojvodina“, u četvrtak, 11. februara, od 11 do 15 časova, a teme su definisane tako da polaznici steknu celovite informacije o značaju i ulozi saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja dece na teritoriji Grada Novog Sada.

Vaspitači će se tom prilikom upoznati sa metodama rada u oblasti saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja, kao i korišćenju didaktičkih materijala koji doprinose lakšem prihvatanju sadržaja u oblasti bezbednosti saobraćaja od strane dece.

Oceni vest: 0

AUTO OGLASNI OKOLINA

NOVO SADA NI NE-OBIČNI LJUDI NOVOG SADA

Najčitanije vesti

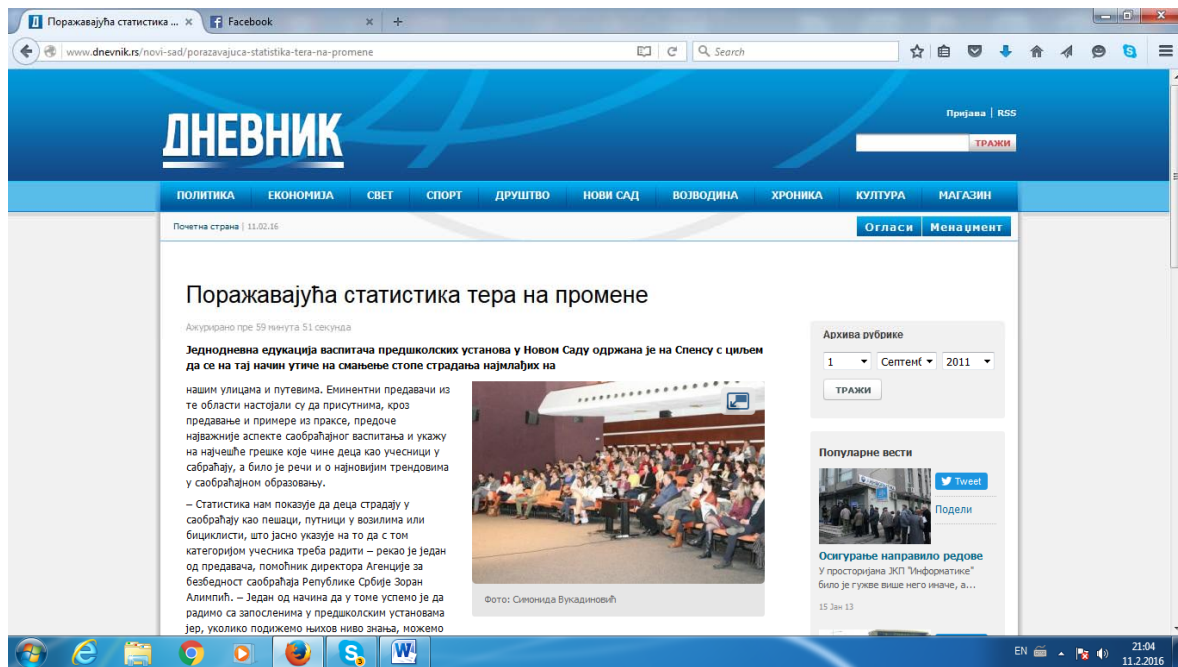
- Društvo • 08.02.2016
GLUPOST NA KOJU SMO "IZDRESIRANI": Platite...
- Hronika • 10.02.2016
Vatrena noć: Požar na sremskoj strani,...

ostala dešavanja »

SR 19:07 10.2.2016

http://rtv.rs/sr_ci/vojvodina/novi-sad/da-deca-budu-bezbednija-u-saobracaju_688616.html

<http://www.dnevnik.rs/novi-sad/porazavajuca-statistika-tera-na-promene>